

SPC
21.04.15 142-4964/15
Liu

PG VIII TK 070/1/14

**Pani Posłanka
Stanisława Prządka
Przewodnicząca
Komisji Sprawiedliwości
i Praw Człowieka
Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowna Pani Przewodnicząca

W związku z zakończeniem prac Podkomisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia przedstawionego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projektu ustawy o Trybunale Konstytucyjnym i przyjęciem przez tę Podkomisję sprawozdania, w którym zawarty został tekst owego projektu znacząco zmodyfikowany w porównaniu z wersją pierwotną, zwracam się do Pani Przewodniczącej z uprzejmą prośbą o poddanie pod rozwagę Pań i Panów Posłów – Członków Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka oraz Komisji Ustawodawczej, które wspólnie wyłoniły Podkomisję Nadzwyczajną, problemu unormowania udziału Prokuratora Generalnego w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym.

Otóż obecnie – jak wiadomo – Prokurator Generalny jest uczestnikiem postępowania we wszystkich sprawach, którym Trybunał nadaje bieg, co wynika wprost z art. 27 pkt 5 i art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym. Jest to rozwiązanie analogiczne do unormowania obowiązującego na gruncie pierwszej ustawy o Trybunale Konstytucyjnym – z dnia 29 kwietnia 1985 r.

W pierwotnej wersji projektu zawartego w procedowanym aktualnie druku nr 1590 problematyka ta została uregulowana w art. 57 pkt 10, który stanowił, że uczestnikiem postępowania przed Trybunałem jest Prokurator Generalny w sprawach rozpoznawanych przez Trybunał w pełnym składzie oraz prokurator Prokuratury Generalnej w sprawach rozpoznawanych w innych składach.

W toku prac parlamentarnych nad omawianym projektem Prokurator Generalny zasygnalizował, że projektowane rozwiązanie powinno dotyczyć uczestnictwa w rozprawach przed Trybunałem, tak jak jest interpretowana treść art. 29 ust. 5 obecnie obowiązującej ustawy o Trybunale Konstytucyjnym. Status uczestnika postępowania należy bowiem odróżnić od procesowej reprezentacji tegoż uczestnika.

W następstwie tych uwag i refleksji reprezentantów samego projektodawcy, uczestniczących w pracach Podkomisji Nadzwyczajnej, przyjęto nowe brzmienie odnośnych unormowań. I tak – w art. 57 projektowanej ustawy, wyliczającym uczestników postępowania przed TK, wprowadzono pkt 4a w brzmieniu: „4a) Prokurator Generalny;”, zaś w art. 58, poświęconym procesowej reprezentacji uczestników postępowania przed Trybunałem, wprowadzono ust. 1b o następującej treści: „1b. W sprawach, w których Trybunał orzeka w pełnym składzie uczestniczy osobiście Prokurator Generalny lub jeden z zastępców Prokuratora Generalnego, a w sprawach, w których Trybunał orzeka w innych składach przedstawicielem Prokuratora Generalnego może być prokurator Prokuratury Generalnej.”.

Przed posiedzeniem Podkomisji Nadzwyczajnej, zaplanowanym na 9 kwietnia bieżącego roku jako posiedzenie ostatnie – „czyszczące” rozwiązania pozostawione do rozpatrzenia, przytoczone regulacje dotyczące Prokuratora Generalnego nie były oznaczone jako pozostawione do rozpatrzenia. Jednak na owym posiedzeniu w dniu 9 kwietnia br. Pan Przewodniczący Podkomisji Nadzwyczajnej zgłosił między innymi poprawki wprowadzające jedynie możliwość udziału Prokuratora Generalnego w postępowaniu przed TK, jeżeli Prokurator Generalny taki udział zgłosił. Poprawki te zostały przez Podkomisję przyjęte. Oznacza to rezygnację z dotychczasowej zasady, iż Prokurator Generalny jest obligatoryjnym uczestnikiem postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym.

Przed przyjęciem tych poprawek reprezentujący mnie na posiedzeniu Podkomisji Nadzwyczajnej prokurator Andrzej Stankowski mówił o zasadności utrzymania rozwiązania dotychczasowego jako służącego realizacji zadania strzeżenia praworządności wyeksponowanego w ustawie o prokuraturze. Co ważniejsze – o potrzebie utrzymania dotychczasowych zasad uczestnictwa Prokuratora Generalnego w postępowaniu przed TK wypowiedzieli się zdecydowanie przedstawiciele samego Trybunału: Prezes TK – Pan profesor Andrzej Rzepliński i Wiceprezes Trybunału – Pan profesor Stanisław Biernat. Jest mi niezręcznie przytaczać słowa Panów Prezesów o znaczeniu udziału Prokuratora Generalnego w postępowaniu przed TK i roli, jaką prokuratorzy występujący w imieniu Prokuratora Generalnego odgrywają na rozprawach w Trybunale. W tym zakresie pozwolę sobie odesłać do stenogramu z posiedzenia Podkomisji. Przytoczę jednak jeden argument szczególnie związany – jak sądzę – z ustrojową pozycją Prokuratora Generalnego w Państwie, a zwłaszcza z zasadą niezależności i apolityczności prokuratury. Otóż – jak wiadomo – w TK rozpoznawane są sprawy o szczególnej doniosłości, w tym sprawy budzące żywe zainteresowanie, a czasem wręcz emocje opinii publicznej. Stanowiska zajmowane przez poszczególnych uczestników postępowania w takich sprawach bywają oceniane z politycznego punktu widzenia. Jeżeli wprowadzona zostanie zasada samodzielnego zgłaszania przez Prokuratora Generalnego udziału w poszczególnych sprawach zawisłych w TK, to już sam wybór opcji zgłoszenia lub niezgłoszenia udziału może być oceniany przez opinię publiczną jako zachowanie podyktowane względami pozaprawnymi, w tym politycznymi. Stan prawny stwarzający możliwość takiego wyboru może bowiem nie tylko rzeczywiście skłaniać każdorazowego piastuna funkcji Prokuratora Generalnego do swego rodzaju kalkulacji politycznej, i to już na etapie podejmowania wstępnej decyzji w przedmiocie udziału w danej sprawie (na niebezpieczeństwo „pokusy” takich politycznych kalkulacji zwrócił uwagę Wiceprezes Trybunału Konstytucyjnego – Pan profesor Biernat, przy czym należy pamiętać, że ewentualne uleganie owej „pokusie” w praktyce zależy przede wszystkim od siły charakteru osoby piastującej funkcję Prokuratora Generalnego), ale wręcz prowokować polityczne oceny samego faktu zaangażowania Prokuratora Generalnego

w poszczególne sprawy rozpoznawane przez TK niezależnie od rzeczywistych intencji Prokuratora Generalnego. Takie polityczne oceny z pewnością nie będą służyły budowie właściwego wizerunku prokuratury w oczach społeczeństwa, który to wizerunek uważam za nader istotny dla prawidłowego wykonywania ogółu zadań tej instytucji. Aby uniknąć tego rodzaju ocen, Prokurator Generalny powinien zgłaszać swój udział w każdej sprawie rozpoznawanej przez Trybunał, co stawia pod znakiem zapytania celowość formalnego odejścia od zasady obligatoryjnego uczestnictwa Prokuratora Generalnego w sprawach „trybunalskich”.

Dlatego jeszcze raz gorąco proszę Panią Przewodniczącą o poddanie tej kwestii pod rozwagę Państwa Posłów – Członków obu Komisji pracujących nad projektem nowej ustawy o Trybunale Konstytucyjnym.

3
policum
A. Seremet

Andrzej Seremet